

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
Хмельницький інститут соціальних технологій
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Хмельницького інституту
соціальних технологій Університету
„Україна”

_____ Михайло ЧАЙКОВСЬКИЙ

„01” 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 2.4 Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів
(серцево-судинної системи, дихальної системи, органів травлення,
хірургічних захворюваннях)**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма _____ **Фізична терапія, ерготерапія** _____

(назва освітньої програми)

освітнього рівня _____ **магістр** _____

(назва освітнього рівня)

галузь знань _____ **22 Охорона здоров'я** _____

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) _____ **227 Терапія та реабілітація** _____

(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ї) _____ **227.1 Фізична терапія** _____

(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж _____ **Хмельницький інститут соціальних технологій** _____

(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: _____ **120/4** _____

Форма підсумкового контролю: **екзамен**

Робоча програма Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів (серцево-судинної системи, дихальної системи, органів травлення, хірургічних захворюваннях)

(назва навчальної дисципліни)

для студентів за галуззю знань 22 Охорона здоров'я
спеціальністю 227 Терапія та реабілітація

„01” вересня 2023 року – 32с.

Розробники:

Шпільевська Марія Максимівна – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій

(вказати авторів, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Викладачі:

Шпільевська Марія Максимівна – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій

(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

Протокол від „01” вересня 2023 року № 1

Завідувач кафедри
фізичної терапії, ерготерапії,
фізичної культури і спорту

Людмила КРАВЧУК
(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) Фізична терапія, ерготерапія

(назва освітньої програми)

„01” вересня 2023 року

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи)

Валентина КРУПА
(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2023/2024	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри	01.09.2023 р.			
№ протоколу	№1			
Підпис завідувача кафедри				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <https://vo.uu.edu.ua/> за адресою:

<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=10262>

(вказати адресу)

Робочу програму перевірено

„01” вересня 2023 року

Заступник директора
з освітньої діяльності
Хмельницького інституту
соціальних технологій

(підпис)

Наталія ЛУЦКЕВИЧ
(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

1.	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2.	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3.	РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	6
4.	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
4.1.	Анотація дисципліни.....	10
4.2.	Структура навчальної дисципліни.....	12
4.2.1.	<i>Тематичний план.....</i>	12
4.2.2.	<i>Навчально-методична картка дисципліни.....</i>	13
4.3.	Форми організації занять.....	14
4.3.1.	<i>Теми практичних занять.....</i>	14
4.3.2.	<i>Індивідуальні завдання</i>	14
4.3.3.	<i>Індивідуальна навчально-дослідна робота.....</i>	15
4.3.4.	<i>Теми самостійної роботи студентів</i>	17
5.	МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	19
5.1.	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.	19
5.2.	Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	19
5.3.	Інклюзивні методи навчання.....	20
6.	СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	21
6.1.	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	22
6.2.	Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру.....	22
6.3.	Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	23
6.4.	Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS	23
6.5.	Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.	24
6.6.	Розподіл балів, які отримують студенти.....	24
6.7.	Орієнтовний перелік питань до екзамену.....	25
7.	МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	26
7.1.	Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю.....	27
7.2.	Глосарій (термінологічний словник).....	27
7.3.	Рекомендована література.....	30
7.4.	Інформаційні ресурси.....	31
8.	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	31

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Загальний обсяг кредитів – 4	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Вид дисципліни обов'язкова
	Спеціальність 227 Терапія та реабілітація	Цикл підготовки професійний
Модулів – 1	Спеціалізація 227.1 Фізична терапія	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат	Мова викладання, навчання та оцінювання: Українська	Семестр
Загальний обсяг годин – 120		1-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь: Магістр	10 год.
		Практичні, семінарські
		20 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		90
		Вид семестрового контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 25 % аудиторних занять, 75 % самостійної роботи;

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: сформувати у студентів систему знань щодо методів фізичної терапії при захворюваннях внутрішніх органів: серцево-судинної системи, дихальної системи, органів травлення, хірургічних захворюваннях.

Завдання:

- дати теоретичні знання про основні нозології та методи фізичної терапії при захворюваннях внутрішніх органів;
- створити уявлення про сучасний стан захворюваності в світі і актуальність, показання та протипоказання до застосування різних методів фізичної терапії
- дати змогу майбутнім фахівцям опанувати практичними навичками з методів фізичної терапії при захворюваннях внутрішніх органів,
- підготувати методологічно, професійно та морально-психологічно до діяльності в лікувальних, реабілітаційних та оздоровчих закладах різних форм власності;
- активізувати самостійну пізнавальну діяльність студентів.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- загальну будову внутрішніх органів.
- основні захворювання органів дихання та принципи їх реабілітації;
- спеціальні методики дихальної гімнастики;
- терапевтичні заходи при гострій пневмонії, хронічних обструктивних хворобах легень, при бронхоектатичній хворобі, емфіземі легень, дифузному пневмосклерозі, абсцесі легень, хронічному обструктивному бронхіті, при ексудативному плевриті;
- загальні поняття фізичної терапії при захворюваннях серцево-судинної системи;
- застосування методів фізичної терапії при недостатності кровообігу та атеросклерозі;
- особливості гіпертонічної хвороби та її класифікацію, гіпертонічні кризи та симптоматичну гіпертонію;
- показання та протипоказання до застосування певних методів реабілітації при цих захворюваннях.

вміти:

- проводити терапевтичні заходи при захворюваннях внутрішніх органів (при гострій пневмонії, хронічних обструктивних хворобах легень, при бронхоектатичній хворобі, емфіземі легень, дифузному пневмосклерозі, абсцесі легень, хронічному обструктивному бронхіті, при ексудативному плевриті, при

гастритах і виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки, при дисфункціях кишківника і жовчовивідних, при опущенні внутрішніх органів, при захворюваннях гепатобіліарної системи; ожирінні, цукровому діабеті, подагрі, при захворюваннях суглобів; пієлонефриті, нирково-кам'яній хворобі;

- володіти основними методами фізіотерапії;
- проводити заняття з лікувальної фізкультури, включаючи дихальну гімнастику, відповідно нозології та етапу реабілітації;
- застосовувати особливі прийоми масажу відповідно кожній нозології.

Рядок дисципліни в „Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми”

	ЗК 01	ЗК 02	ЗК 03	ЗК 04	ЗК 05	ЗК 06	ЗК 07	ЗК 08
ОК 2.4	+	+	+	+	+	+	+	+

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, узагальнення, аналізу, синтезу та оцінювання отриманої інформації, необхідної для професійної діяльності фізичного терапевта.

ЗК 02. Здатність до пошуку, отримання, оброблення та аналізу надійної, достовірної та науково обґрунтованої інформації, необхідної для професійної діяльності фізичного терапевта, з різних джерел з використанням інформаційних і комунікаційних технологій, в тому числі іноземною мовою.

ЗК 03. Здатність до представлення своєї професійної діяльності, адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 04. Здатність виявляти та обирати методи для комплексного підходу до розв'язання проблем та прийняття рішень.

ЗК 05. Здатність генерувати нові ідеї, брати участь в освітніх, наукових та інноваційних проектах і приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 06. Здатність мотивувати людей рухатися до спільної мети, керувати, здійснювати професійну комунікацію, вільно спілкуватися державною мовою усно і письмово.

ЗК 07. Здатність виконувати професійну діяльність із дотриманням вимог техніки безпеки та охорони праці та працювати автономно.

ЗК 08. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт на основі етичних міркувань, принципів і цінностей фізичного терапевта.

Рядок дисципліни в „Матриці відповідності спеціальних (фахових предметних) програмних компетентностей компонентам освітньої програми”

	СК 01	СК 02	СК 03	СК 04	СК 05	СК 06	СКфг 01	СКфг 02	СКфг 03	СКфг 04	СКфг 05	СКфг 06	СКфг 07	СКфг 08	СКфг 09
ОК 2.4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

СК 01. Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до

Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).

СК 02. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.

СК 03. Здатність ефективно спілкуватися із пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.

СК 04. Здатність до роботи в реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії із представниками інших професійних груп різного рівня.

СК 05. Здатність надавати першу медичну (долікарську) допомогу за умов надзвичайних ситуацій та військових дій, розуміти основи тактичної медицини.

СК 06. Здатність розв'язувати професійні завдання у сфері фізичної терапії, з урахуванням стану здоров'я представників різних верств населення, у тому числі осіб із інвалідністю.

СКфт 01. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СКфт 02. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп зі складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.

СКфт 03. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СКфт 04. Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

СКфт 05. Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта та цілям фізичної терапії.

СКфт 06. Здатність провадити наукову діяльність у сфері фізичної терапії.

СКфт 07. Здатність здійснювати викладацьку діяльність (зокрема, як керівник/методист/супервізор клінічних практик).

СКфт 08. Здатність управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів у фізичній терапії, керувати роботою асистентів, помічників та волонтерів.

СКфт 09. Здатність провадити підприємницьку діяльність у фізичній терапії.

Рядок дисципліни в „Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми”

	ПРфт 01	ПРфт 02	ПРфт 03	ПРфт 04	ПРфт 05	ПРфт 06	ПРфт 07	ПРфт 08	ПРфт 09	ПРфт 10	ПРфт 11	ПРфт 12	ПРфт 13	ПРфт 14	ПРфт 15	ПРфт 17	ПРфт 19
ОК 2.4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

ПРфт 01. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

ПРфт 02. Уміти вибирати й аналізувати інформацію про стан пацієнта.

ПРфт 03. Проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.

ПРфт 04. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

ПРфт 05. Проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.

ПРфт 06. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій.

ПРфт 07. Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії.

ПРфт 08. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології.

ПРфт 09. Встановлювати цілі втручання.

ПРфт 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

ПРфт 11. Реалізовувати програми фізичної терапії окремо або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення.

ПРфт 12. Здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програми фізичної терапії.

ПРфт 13. Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.

ПРфт 14. Проводити самостійну практичну діяльність.

ПРфт 15. Розробляти та викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервізор навчальних практик.

ПРфт 17. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.

ПРфт 19. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах в умовах військового часу; вибирати методи та засоби збереження життя.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1.

Фізична терапія при захворюваннях дихальної та серцево-судинної систем

Тема 1. Основні захворювання дихальної системи та особливості їх відновного лікування. Невідкладні стани при захворюваннях дихальної системи.

Поняття про основні захворювання органів дихання та сприяючі їм чинники. Клінічні прояви захворювань органів дихання.

Тема 2. Спеціальні методики лікувальної фізкультури та дихальної гімнастики.

Особливості лікувальної фізкультури - спеціальні фізичні вправи при захворюваннях органів дихання: статичні, динамічні дихальні вправи, дренажні вправи, вправи для розтягування спайок. Звукова гімнастика, методика довільного зниження хвилинного об'єму дихання за В.В. Гневушевим, метод вольової ліквідації глибокого дихання за К.П. Бутейко, парадоксальна дихальна гімнастика А.Н. Стрельникової. Їх особливості, показання та протипоказання до застосування.

Тема 3. Загальні поняття про захворювання серцево-судинної системи. Основи фізичної терапії при ураженні серцево-судинної системи.

Поняття про серцеві захворювання. Історія виявлення хвороби. Перша допомога при захворюваннях серцево-судинної системи. Основні ознаки при гіпертонічній хворобі. Перші дії при гіпертонічній хворобі. Перша допомога. Фізична терапія та її особливості при гіпертензивній хворобі.

Тема 4. Сучасні фізіотерапевтичні технології у фізичній терапії при захворюваннях серцево-судинної системи.

Новітні технології та фізіотерапевтичні процедури при захворюваннях серцево-судинної системи. Особливості застосування ерготерапії. Правила деонтології та збереження конфіденційності.

Змістовий модуль 2.

Фізична терапія при захворюваннях органів травлення та хірургічних захворюваннях

Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.

Основні захворювання ШКТ, причини їх виникнення, клінічні прояви та роль вищої нервової діяльності. Дієти та їх розподіл за номерами (столами). Форми гострого та хронічного гастритів. Основні методи фізичної терапії відповідно до періодів та рухових режимів, протипоказання до них. Виразкова хвороба, як поліетіологічне захворювання, клініка виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки. Дієтичне харчування. Хронічний гепатит –

етіологія, клініка. Основні методи фізичної терапії: дієтотерапія, бальнеотерапія, кінезітерапія, та механізм їх впливу на печінку. Невідкладна допомога при гострих перебігах ураження ШКТ .

Тема 6. Фізична терапія при порушеннях обміну речовин.

Характеристика хвороб, що викликані порушенням обміну речовин. Види форми і ступені ожиріння. Вплив ожиріння на системи і органи. Завдання фізичної терапії при ожирінні. Особливості харчування, лікувальної фізкультури при метаболічному синдромі. Лікувальний масаж і водні процедури при ожирінні. Лікувальна фізкультура при системних захворюваннях сполучної тканини.

Тема 7. Фізична терапія в травматології та ортопедії.

Основні поняття про механізми та наслідки ушкоджень органів опорно-рухової системи. Патологія та клінічні прояви захворювань кісток та суглобів. Профілактика і подолання контрактур та анкілозів. Невідкладна допомога при переломах.

Тема 8. Фізична терапія при хірургічних захворюваннях.

Методи, апаратне забезпечення фізіотерапевтичного лікування. Покази та проти покази до застосування фізіотерапії в хірургії. Алгоритм вибору фізіотерапевтичних комплексів в післяопераційному періоді. Санаторно-курортне лікування. Основні методи фізичної терапії відповідно до періодів та рухових режимів. Поняття про ентеральне і парентеральне живлення.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні: Анатомія людини, Фізіологія людини, Фікова анатомія та фізіологія людини, Основи клінічної патології, Терапевтичні вправи, Лікувальний масаж, Фізіотерапія.

Міжпредметні зв'язки: Методи обстеження та контролю у фізичній терапії, Фізична терапія в акушерстві, гінекології та педіатрії, Фізична терапія при травмі та політравмі, захворюваннях опорно-рухового апарату, Фізична терапія при бойових травмах та ушкодженнях, Клінічна реабілітаційна неврологія, Організація мультидисциплінарної командної роботи.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт						Форми та методи контролю знань	
	Усього	аудиторна у тому числі				інд		с.р.
		л	сем	пр	лаб			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Фізична терапія при захворюваннях дихальної та серцево-судинної систем								
Тема 1. Основні захворювання дихальної системи та особливості їх відновного лікування. Невідкладні стани при захворюваннях дихальної системи.	14	1	–	2	–	–	11	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 2. Спеціальні методики лікувальної фізкультури та дихальної гімнастики.	14	1	-	2	–	–	11	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 3. Загальні поняття про захворювання серцево-судинної системи. Основи фізичної терапії при ураженні серцево-судинної системи.	14	1	-	2	–	–	11	АР: співбесіда СР: підготовка та проведення презентації
Тема 4. Сучасні фізіотерапевтичні технології у фізичній терапії при захворюваннях серцево-судинної системи.	14	1	-	2	–	–	11	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання
Модульний контроль	2	–	–	-	–	2	–	комп’ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 1	58	4	-	8	–	2	44	
Змістовий модуль 2. Фізична терапія при захворюваннях органів травлення та хірургічних захворюваннях								
Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.	14	2	–	2	–	–	10	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 6. Фізична терапія при порушеннях обміну речовин.	14	2	–	2	–	–	10	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 7. Фізична терапія в травматології та ортопедії.	14	1	–	4	–	–	9	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення заняття з використанням тренінгових технологій
Тема 8. Фізична терапія при хірургічних захворюваннях.	14	1	–	4	–	–	9	АР: співбесіда СР: підготовка та проведення презентації
Модульний контроль	2	–	–	–	–	2	–	комп’ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	58	6		12	–	2	38	
Усього годин	116	10		20	–	4	82	
ІНДЗ	4	–		–	–	4	–	ІНДЗ: реферат
Усього годин	120	10		20	–	8	82	

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні захворювання дихальної системи та особливості їх відновного лікування. Невідкладні стани при захворюваннях дихальної системи.	2
2	Спеціальні методики лікувальної фізкультури та дихальної гімнастики.	2
3	Загальні поняття про захворювання серцево-судинної системи. Основи фізичної терапії при ураженні серцево-судинної системи.	2
4	Сучасні фізіотерапевтичні технології у фізичній терапії при захворюваннях серцево-судинної системи.	2
5	Фізична терапія при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.	2
6	Фізична терапія при порушеннях обміну речовин.	2
7	Фізична терапія в травматології та ортопедії.	4
8	Фізична терапія при хірургічних захворюваннях.	4
Разом		20

4.3.2. Індивідуальні завдання

1. Дихальна гімнастика в післяопераційному періоді.
2. Періоди та етапи відновлення при пульмонектомії. Принципи складання комплексів лікувальної гімнастики.
3. Завдання, засоби, форми та методи ЛФК (лікувальної фізкультури) після аорто-коронарного шунтування. Складання комплексів лікувальної гімнастики.
4. Завдання, засоби, форми та методи ЛФК після реконструктивних втручаннях на дихальних шляхах. Складання комплексів ЛГ на етапах фізичної реабілітації.
5. Завдання, засоби, форми та методи ЛФК при переломах кісток в залежності від їх локалізації.
6. Форми та методи реабілітаційних заходів після протезування кульшового суглобу. Складання комплексів ЛГ на етапах фізичної терапії.
7. Дидактичні прийоми в навчанні самомасажу, лікувальної фізкультури, побутово-доступним методам фізіотерапії.
8. Фізична терапія пацієнтів з травматичним ушкодженням периферійних нервів.
9. Догляд за «спинальним» пацієнтом. Принципи відновлювального лікування та реабілітації.

10. Принципи ентерального (зондового) живлення. Парентеральне живлення.

11. Індивідуальний підхід до хворих оперованих з приводу геморагічного інсульту.

12. Фізична терапія після ендоскопічних втручань на органах черевної порожнини.

13. Фізична терапія хворих на цукровий діабет після ампутації нижньої кінцівки.

14. Особливості харчування після оперативних втручань на печінці та жовчних ходах.

4.3.3. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проєкт)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проєкту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- складання ситуаційних завдань із різних тем курсу (**4 бали**);
- огляд літератури з конкретної тематики (**4 бали**);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**4 бали**);
- Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу (**10 балів**);
- Участь у науковій студентській конференції (**4 бали**);
- дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**4 бали**).
- дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **12 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Дихальна гімнастика в післяопераційному періоді.
2. Періоди та етапи відновлення при пульмонектомії. Принципи складання комплексів лікувальної гімнастики.
3. Завдання, засоби, форми та методи ЛФК (лікувальної фізкультури) після аорто-коронарного шунтування. Складання комплексів лікувальної гімнастики.
4. Завдання, засоби, форми та методи ЛФК після реконструктивних втручаннях на дихальних шляхах. Складання комплексів ЛГ на етапах фізичної реабілітації.
5. Завдання, засоби, форми та методи ЛФК при переломах кісток в залежності від їх локалізації.
6. Форми та методи реабілітаційних заходів після протезування кульшового суглобу. Складання комплексів ЛГ на етапах фізичної терапії.
7. Дидактичні прийоми в навчанні самомасажу, лікувальній фізкультури, побутово-доступним методам фізіотерапії.
8. Фізична терапія пацієнтів з травматичним ушкодженням периферійних нервів.
9. Догляд за «спинальним» пацієнтом. Принципи відновлювального лікування та реабілітації.
10. Принципи ентерального (зондового) живлення. Парентеральне живлення.
11. Індивідуальний підхід до хворих оперованих з приводу геморагічного інсульту.
12. Фізична терапія після ендоскопічних втручань на органах черевної порожнини.
13. Фізична терапія хворих на цукровий діабет після ампутації нижньої кінцівки.
14. Особливості харчування після оперативних втручань на печінці та жовчних ходах.

Критерії оцінювання ІНДЗ (дослідження у вигляді реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2 бали
2.	Складання плану реферату	2 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	3 бали
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	1 бал

5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	3 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	1 бал
Разом		12 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 12-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
9 – 12	відмінно	5	A	відмінно
7– 8	добре	4	BC	добре
5 – 6	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 4	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.4. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні захворювання дихальної системи та особливості їх відновного лікування. Невідкладні стани при захворюваннях дихальної системи.	11
2	Спеціальні методики лікувальної фізкультури та дихальної гімнастики.	11
3	Загальні поняття про захворювання серцево-судинної системи. Основи фізичної терапії при ураженні серцево-судинної системи.	11
4	Сучасні фізіотерапевтичні технології у фізичній терапії при захворюваннях серцево-судинної системи.	11
Підсумкова		2
5	Фізична терапія при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.	10
6	Фізична терапія при порушеннях обміну речовин.	10
7	Фізична терапія в травматології та ортопедії.	9
8	Фізична терапія при хірургічних захворюваннях.	9
Підсумкова		2
9	ІНДЗ	4
Разом		90

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1.			
Фізична терапія при захворюваннях дихальної та серцево-судинної систем			
Тема 1. Основні захворювання дихальної системи та особливості їх відновного лікування. Невідкладні стани при захворюваннях дихальної системи. (11 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	I-II
Тема 2. Спеціальні методики лікувальної фізкультури та дихальної гімнастики. (11 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	III-IV
Тема 3. Загальні поняття про захворювання серцево-судинної системи. Основи фізичної терапії при ураженні серцево-судинної системи. (11 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	V
Тема 4. Сучасні фізіотерапевтичні технології у фізичній терапії при захворюваннях серцево-судинної системи. (11 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття	2	VI
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	VII
<i>Всього: 46 год.</i>	<i>Всього: 13 балів</i>		
Змістовий модуль 2.			
Фізична терапія при захворюваннях органів травлення та хірургічних захворюваннях			
Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях шлунково-кишкового тракту. (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	VIII-IX
Тема 6. Фізична терапія при порушеннях обміну речовин. (10 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	X-XI
Тема 7. Фізична терапія в травматології та ортопедії. (9 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	XII
Тема 8. Фізична терапія при хірургічних захворюваннях. (9 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	XIII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	XIV
<i>Всього: 40 год.</i>	<i>Всього: 13 балів</i>		
Індивідуальна навчально-дослідна робота: 4 год.	Реферат	12	XV
Разом: 90 год.	Разом: 38 балів		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей студентів та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів, коли при читанні лекції перед студентами формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції студентам може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають студентам у вирішенні поставленої проблеми.

В ході практичних занять застосовуються наступні методи:

- вправи, лабораторні і практичні роботи;

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового заняття з змістового модуля з використанням тестового контролю у ІКЦ.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання навчальної дисципліни „Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів (серцево-судинної системи, дихальної системи, органів травлення, хірургічних захворюваннях” застосовуються

наступні методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів:

1. Метод створення ситуації новизни навчального матеріалу – надання нових фактів та самостійний їх пошук створює відчуття збагачення знаннями спонукає студентів до самовдосконалення.

2 Метод опори на життєвий досвід студентів – використання викладачем у навчальному процесі життєвого досвіду студентів – фактів, явищ, які вони спостерігали в житті, або в яких самі брали участь.

3.Метод емоційно-морального стимулювання – включення у зміст навчання моральних ситуацій прикладів з життя.

4.Метод зацікавлення – реалізується за допомогою цікавих прикладів, парадоксальних фактів (цікаві аналогії, проблемні запитання, дослідни).

5.Метод емоційного сплеску та заохочення – підтримка, підбадьорювання, заохочення; педагог має демонструвати своє прагнення допомогти студенту, бути впевненим у його силах та здібностях.

6.Метод пізнавальних ігор:

-*ділова гра* – діалог на професійному рівні, в якому відбуваються зіткнення різних думок, пропозицій, і взаємна критика гіпотез. Їх обґрунтування, що призводить до появи нових знань і уявлень;

-*рольова гра* – імпровізоване розігрування заданої ситуації;

- *інтерактивна гра* – метод навчання, заснований на досвіді, отриманому в результаті спеціально організованої соціальної взаємодії учасників з метою зміни індивідуальної моделі поведінки;

- *симуляція* – метод навчання, який моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Виключаються методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод „вибуху”, метод природних наслідків і трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна „Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів (серцево-судинної системи, дихальної системи, органів травлення, хірургічних захворюваннях)” оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”, подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп’ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
„відмінно”	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
„добре”	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
„задовільно”	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
„незадовільно”	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов'язкові					
1.1. Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
1.2. Робота на практичному занятті	2	3	6	4	8
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	2	4	8	4	8
1.5. Виконання модульної роботи	5	1	5	1	5
Разом			23		25
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 48					
II. Вибіркові					
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором студента не більше 12 балів)					
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу					4
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики					4

2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки	4
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10
2.5. Участь у науковій студентській конференції	4
2.6. Дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе	6
2.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	12
Разом	12
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 12	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60	

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 60-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 40-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Екзамен		
90 – 100	відмінно	5	A	відмінно
82 – 89	добре	4	B	добре (дуже добре)
75 – 81	добре	4	C	добре
64 – 74	задовільно	3	D	задовільно
60 – 63	задовільно	3	E	задовільно (достатньо)
35 – 59	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно	2	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	МК 1	T5	T6	T7	T8	МК 2	ІНДЗ	не більше 40	не більше 100
3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	12		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

МК – модульний контроль

6.7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Захворювання органів дихальної системи, які потребують оперативного лікування.
2. Особливості дихальної гімнастики в перед та після оперативних втручань на органах грудної клітки.
3. Особливості лікувальної гімнастики після оперативних втручань на органах грудної клітки.
4. Особливості масажу при оперативних втручаннях на органах грудної клітки.
5. Покази та протипокази до проведення фізіотерапії при оперативних втручаннях на органах грудної клітки.
6. Захворювання серця та магістральних судин, які потребують оперативного лікування. Сучасні технології кардіохірургії.
7. Порядок реабілітаційних заходів при оперативних втручаннях на серці.
8. Етапи реабілітації в кардіології і кардіохірургії.
9. Реабілітаційний комплекс після оперативного лікування судинних захворювань.
10. Захворювання органів черевної порожнини, які потребують оперативного лікування.
11. Особливості дихальної гімнастики після оперативних втручань на органах черевної порожнини.
12. Руховий режим, особливості лікувальної гімнастики після оперативних втручань на органах черевної порожнини.
13. Особливості масажу при захворюваннях органів черевної порожнини.
14. Покази та протипокази, проведення фізіотерапії при хірургічних захворюваннях органів черевної порожнини.
15. Догляд за пацієнтом в комі. Масаж, вправи лікувальної фізкультури, зондове живлення.
16. Завдання лікувальної фізкультури при хірургічних захворюваннях нервової системи.
17. Особливості лікувальної фізкультури при неврологічній і нейрохірургічній патології.
18. Ліжкові режими хворих з нейрохірургічною патологією.
19. Періоди відновлення пошкоджень утворень периферійної нервової системи. Засоби реабілітації.
20. Принципи лікування пошкоджень опорно-рухового апарату.
21. Особливості догляду та фізичної реабілітації при лікуванні переломів кісток тазу.
22. Фізична реабілітація після протезування кульшового суглобу.
23. Проведення реабілітації після операцій на кістках тазу на санаторно-курортному етапі.
24. Фізіотерапія при захворюваннях підшкірних та гемороїдальних вен.
25. Фізіотерапія післяопераційних та післяін'єкційних інфільтратів.
26. Особливості фізіотерапії при гнійному та лактаційному маститі.

27. Лікування, фізіотерапія ран та пролежнів.
28. Фізіотерапія хірургічних захворювань гепато-біліарної зони.
29. Особливості проведення масажу після оперативних втручань на тканинах опорно-рухового апарату.
30. Масаж грудної клітки і живота після торакальних операцій.
31. Масаж спини, грудної клітки і живота після операцій на органах черевної порожнини.

БІЛЕТИ ДО ЕКЗАМЕНУ

**Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна”
Хмельницький інститут соціальних технологій
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту**

Освітній ступінь: **Магістр**

Спеціальність: **227 Терапія та реабілітація**

Семестр: **1**

Навчальна дисципліна: **Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів (серцево-судинної системи, дихальної системи, органів травлення, хірургічних захворюваннях)**

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Руховий режим, особливості лікувальної гімнастики після оперативних втручань на органах черевної порожнини.
2. Особливості проведення масажу після оперативних втручань на тканинах опорно-рухового апарату.
3. Захворювання органів черевної порожнини, які потребують оперативного лікування.

Затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

Протокол № 1 від „01” вересня 2023 року.

Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила КРАВЧУК

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Екзаменатор

(підпис)

Марія ШПЛЕСЬКА

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Методичні розробки до практичних занять.
3. Методичні розробки до виконання самостійної роботи студентів.
4. Орієнтовна тематика реферативних досліджень.
5. Ілюстративні матеріали.
6. Глосарій по дисципліні.
7. Питання до модульного контролю.
8. Питання до екзамену.

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

1. ЛФК після перелому руки, променезап'ясткового суглобу.
https://www.youtube.com/watch?v=t9_BPPPfGoA (частина 1)
<https://www.youtube.com/watch?v=w6CtVHLrKa0> (частина 2)
2. Лікувальна гімнастика після ендопротезування кульшового суглобу
<https://www.youtube.com/watch?v=DAAvsyQ1FcA>
3. Реабілітація після операцій Банкарта и Латарже.
<https://www.youtube.com/watch?v=RSXb05CRdWA>
<https://www.youtube.com/watch?v=PD0g4Kjx7Dw>
https://www.youtube.com/watch?v=8eDCk_YwU3Y
<https://www.youtube.com/watch?v=stAEOwJNa1w>
4. Протоколи медичної реабілітації:
https://diseases.medelement.com/search?searched_data=diseases&diseases_filter_type=section_medicine§ion_medicine=811033251486400329

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей студентів з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для студентів із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

Анкілоз - відсутність рухів в суглобах.

Артрит - запальне захворювання суглобів.

Абсцес – порожнина, заповнена гноєм і відмежована від оточуючих тканин і органів піогенною мембраною.

Акромегалія – ендокринна хвороба, яка характеризується збільшенням розміру рук, стоп, нижньої щелепи, внутрішніх органів. Є наслідком надмірної продукції і секреції в дорослому віці гормону соматотропіну.

Аксон – відросток нейрона, який проводить нервові імпульси.

Алергія – стан зміненої реактивності організму, який проявляється підвищеною чутливістю до повторного впливу яких-небудь речовин чи їхніх компонентів.

Алкалоз – зсув рН крові в лужну сторону.

Амілоїдоз – патологічне відкладення в тканинах і органах білка амілоїду, що з часом призводить до порушення функції органу.

Анурія – відсутність сечі.

Аритмія – неправильний ритм серцевих скорочень.

Асистолія – відсутність серцевих скорочень.

Ацидоз – зсув рН крові в кислу сторону.

Брадикардія – зниження частоти серцевих скорочень нижче 60 за хвилину.

Брадипное – зниження частоти дихальних рухів нижче 16 за хвилину.

Біологічно активні сполуки - сполуки, здатні впливати на біологічні процеси в організмі.

Вправи з допомогою - ступінь активізації, коли частина наміченого руху виконується пасивно або з підтримкою, а частина - самостійно хворим.

Галенові препарати - фармакологічні або лікарські засоби, що є різними витяжками з лікарських рослин для внутрішнього чи зовнішнього застосування.

Гематурія – наявність крові в сечі. Розрізняють мікрогематурію (коли еритроцити виявляються тільки при мікроскопічному дослідженні сечі) і макрогематурію (сеча набуває кольору м'ясних помийів).

Гемодіаліз (штучна нирка) – метод, метою якого є заміщення функції нирки – виведення з крові токсичних сполук і шлаків.

Гепатомегалія – збільшення печінки в розмірах.

Гіперкапнія – надмірна кількість вуглекислого газу в крові.

Гіпертонічний розчин – розчин, осмолярність якого вища, ніж осмолярність крові.

Гіпертонія (гіпертензія) – підвищення артеріального тиску вище 140/90 мм.р.ст.

Гіповолемія – зменшення об'єму циркулюючої крові.

Гіпокапнія – зменшення кількості вуглекислого газу в крові.

Гіпоксія – кисневе голодування тканин.

Гіпотонічний розчин – розчин, осмолярність якого нижча, ніж осмолярність крові.

Гіпотонія – зниження артеріального тиску.

Гормони – біологічно-активні речовини, які виділяються ендокринними залозами і забезпечують нормальне функціонування організму.

Детоксикація – виведення токсичних сполук з крові.

Дизурія – розлади сечопуску.

Дихання Біота (патологічне) – на фоні рівномірного за глибиною дихання спостерігаються тривалі паузи.

Дихання Куссмауля (патологічне) – на фоні рівномірного і рідкого дихання є глибокий шумний вдих і підсилений видих.

Дихання Чейн-Стокса (патологічне) – дихальні рухи за глибиною поступово нарастають, а потім зменшуються, після чого настає пауза тривалістю від кількох секунд до 1 хвилини.

Діастолічний артеріальний тиск – тиск в кровоносних судинах в фазі серцевої діастолі (коли серце відпочиває).

Екзогенний – зовнішній.

Ендогенний – внутрішній.

Ізотонічний розчин – розчин осмолярність якого дорівнює осмолярності крові.

Імунітет – здатність організму протистояти інфекційним і неінфекційним агентам, які володіють антигенними властивостями.

Імуноглобуліни – білки, які забезпечують імунологічний захист організму.

Інтوكсикація – отруєння організму токсичними сполуками екзогенного чи ендогенного походження.

Колапс – гостра судинна недостатність, яка супроводжується різким зниженням артеріального і венозного тиску.

Курортологія — галузь медицини та підрозділ хірургії що вивчає травматичні пошкодження, хвороби, пов'язані з ними, а також розробляє засоби лікування й профілактики травм.

Латеральний – бічний.

Лейкопенія – зниження кількості лейкоцитів в крові.

Лейкоцитоз – підвищення кількості лейкоцитів в крові.

Медіатори – біологічно-активні речовини, які забезпечують нейрогуморальну регуляцію.

Моніторинг (життєво важливих функцій) – контроль.

Нейрогуморальна регуляція – забезпечення функціонування організму, шляхом гормональних і невrogenних впливів.

Непритомність – коротка втрата свідомості, зумовлена гострим і різким зниженням кровонаповнення судин головного мозку.

Олігурія – зниження кількості добової сечі.

Парентерально – введення хімічних сполук, медикаментів тощо в організм через вену, артерію, м'яз та ін.

Перорально – введення хімічних сполук, медикаментів тощо в організм через шлунково-кишковий тракт.

Пієлонефрит – запалення ниркових мисочок.

Плазмаферез – виведення токсичних сполук з плазми.

Полікістоз – наявність багатьох порожнистих утворень, заповнених рідиною (кіст) в якому-небудь органі.

Поліурія – надмірна кількість добової сечі.

Рекреація - система заходів, пов'язана з використанням вільного часу людей для їх оздоровчої, культурно-ознайомчої і спортивної діяльності на спеціалізованих територіях, які розташовані поза їх постійним помешканням. Рекреація охоплює всі види відпочинку. Відновлення здоров'я і

працездатності шляхом відпочинку на лоні природи, або під час туристичної поїздки з відвіданням національних парків, архітектурних пам'яток, музеїв.

Синусовий ритм – нормальний серцевий ритм з рівномірними ритмічними скороченнями частотою 60-80 ударів в хвилину.

Систолічний артеріальний тиск – тиск в кровоносних судинах у фазу систоли (серцевого скорочення).

Сладж-синдром – склеювання формених елементів у дрібних судинах.

Спленомегалія – збільшена селезінка.

Тахікардія – збільшення частоти серцевих скорочень більше 90 за хвилину.

Тахіпное – збільшення частоти дихальних рухів більше 20 за хвилину.

Тератогенний вплив – дія хімічних, фізичних, механічних та ін. Факторів на плід, які можуть спричинити порушення його розвитку.

Тромбоз – утворення організованих згустків крові (тромбів) в просвіті судин. Якщо тромби утворюються в артеріях, це може призвести до гангрені кінцівки чи змертвіння органу.

Ферменти – біологічно-активні речовини, які пришвидшують біохімічні реакції в організмі.

Цитокіни – біологічно-активні речовини, які забезпечують імунологічний захист організму.

ШОЕ (швидкість осідання еритроцитів) – лабораторний показник, який зростає при збільшенні в'язкості крові або підвищенні кількості імуноглобулінів, які циркулюють в крові.

7.3 Рекомендована література

Основна:

1. Вовканич А.С. Лікувальна фізична культура при захворюваннях дихальної системи / А.С. Вовканич, О.П. Романчик // Молода спортивна наука України: зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. - Вип. 10. - Т.4. - Львів: НВФ «Українські технології», 2006. - С. 31-35.

2. Григус І.М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи: [навч.-метод. посіб.] / І.М. Григус. - Львів, 2006. - 160 с.

3. Івасик Н.О. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів фізкультурного профілю] / Н.О. Івасик. - [2-ге вид.]. - Львів: Український бестселер, 2009. - 192 с.

4. Мурза В.П. Фізична реабілітація: [навч. посіб.] / В.П. Мурза. - К.: Олан, 2004. - 559 с.

5. Мухін В.М. Фізична реабілітація: [підручник для студентів ВНЗ фізичного виховання і спорту] / В.М. Мухін - К.: Олімпійська література, 2005. - 471 с.

6. Порада А.М. Основи фізичної реабілітації: [навч. посіб.] / А.М. Порада, О.В. Солодовник, Н.Є. Прокопчук. - К.: Медицина, 2006. - 248 с.

7. Реабілітація хворих засобами лікувальної фізкультури / Б.П. Грейда, В.А. Столяр, Ю.М. Валецький [та ін.]. - Луцьк: Видавництво «Волинська обласна друкарня», 2003. - 310 с.

8. Шаповалова В.А. Спортивна медицина і фізична реабілітація: [навч. посібник] / В.А. Шаповалова, В.М. Коршак, В.М. Халтагорова. - К.: Медицина, 2008. - 248.

Додаткова:

1. Вадзюк С.Н. Фізіологія зовнішнього дихання: методики обстеження, вікові особливості / С.Н. Вадзюк. - Тернопіль, 2001. - 147 с.

2. Єфіменко П.Б. Техніка та методика масажу / П.Б. Єфіменко. - Харків: ОВС, 2001. - 199 с.

3. Калмиков С.А. Оцінка ефективності програми комплексної фізичної реабілітації для хворих на цукровий діабет II типу / С.А. Калмиков // Медичні перспективи. - 2009. - Т. XIV, № 2. - С. 114-118.

4. Калмикова Ю.С. Характеристика методик дихальної гімнастики та масажу при туберкульозі легень / Ю.С. Калмикова // Слобожанський науково-спортивний вісник. - Харків: ХДАФК, 2007. - Вип. 11. - С. 180-182.

5. Марко В.П. Хірургічні хвороби: [підручник] / В.П. Марко, С.С. Овчаренко. - Харків: ОВС, 2001. - 191 с.

6. Мамчур Ф.І. Довідник з фітотерапії / Ф.І. Мамчур. - К.: Здоров'я, 1984.

7.4. Інформаційні ресурси

1. <http://www.bookmed.com/>
2. <http://inval.info/help.htm>
3. <http://www.twirpox.com/>

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	Ноутбук, проектор, приміщення з доступом до Інтернету
Практичні заняття	Навчально-реабілітаційний центр облаштований: Прилади для антропометрії: Ваги-аналізатори складу тіла TANITA BC-601, Ваги електронні, Ростомір, Спірометри, Динамометри кистьові, Тонometri, Пульсоксиметри, Пристрої для вимірювання температури тіла, Сантиметрові стрічки, Кушетки медичні. Апаратура для функціональної діагностики: Комп'ютерний електрокардіографічний комплекс для проведення ЕКГ-досліджень КАРДІОКОМ, Прилад для електропунктурної діагностики DIALOG-P, Велоергометри, Молоток неврологічний. Тренажери для фізичної терапії: Профілактори Євмінова, Велотренажер АЙСЛЕНД, Універсальні

	оздоровчі тренажерні комплекси, Еластичні джгути, Платформи та диски для тренування балансу, Слухомовний тренажер, Комплект мобільного звукопідсилювального обладнання Phonic Ear Easy Listener PE 300R. Тренажери для внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних ін'єкцій. Реабілітаційний комплекс: Апарат для імпульсної магнітотерапії DIMAP; – Тракційний стіл із комп'ютерним управлінням TRACOMPUTER, Апарат для екстракорпоральної ударно-хвильової терапії (ЕУХТ) PIEZO-WAVE, Апарат для терапії зі зворотним зв'язком по ЕМГ, зворотним зв'язком по тиску й електротерапії MIOMED-134, Релаксаційно-масажний автоматизований комплекс MIT-11 Релакс, Прилад для біорезонансної терапії SUNLINE-L, Крісла колісні, Лабораторія фізичної культури і спорту зі спортивними приладами та інвентарем: Силовий тренажер для ніг, Лавка під штангу, Штанга 80 кг, Тренажер «Орбітрек», Степер STAIRMASTER 4600 CL, Велосипедна доріжка, Динамометри, Спірометри, Гантелі, Палиці гімнастичні, М'ячі для фітнесу, Килимки для фітнесу, Медболи, Мати, Подушки. Комп'ютерна техніка, обладнання для мультимедійних презентацій: Стаціонарний мультимедійний проєктор, екран, акустична система, мобільний пульт керування, телевізор, графопроектор
Модульний контроль	приміщення комп'ютерного класу №28